

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-5-38 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-04/65-27
Karar Tarihi : 22.01.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Murat AYBER, Cihan BİLAÇLI

C. BAŞVURUDA BULUNAN :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR :- Denizli Çimento San. T.A.Ş.
Ankara Yolu üzeri 12. km Sarıçam/Denizli
- Batı Söke Çimento A.Ş.
Atatürk Mah. Aydın Cad. 234 Söke/Aydın

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Denizli Çimento ve Batı Söke Çimento arasındaki pazar paylaşımı nedeniyle Aydın ve Muğla illerinde faal bazı hazır beton tesislerinin çimento tedarik kaynaklarının kısıtlandığı iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 06.09.2013 tarih ve 6315 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 22.11.2013 tarih ve 2013-5-38/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 28.11.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 13-66/920-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 17.01.2014 tarih ve 2013-5-38/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Denizli Çimento Sanayi T.A.Ş. (DENİZLİ ÇİMENTO) ve Batı Söke Çimento A.Ş. (BATI SÖKE ÇİMENTO) tarafından anlaşma yoluyla coğrafi pazarların paylaşıldığı iddia edilmektedir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikâyetin reddedilmesinin yerinde olacağı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Teşebbüsler

I.1.1. DENİZLİ ÇİMENTO

- (5) Eren Holding A.Ş. ile İrlanda kökenli CRH Group'un %50'şer oranda hissesine sahip olduğu DENİZLİ ÇİMENTO, 1.800.000 ton/yıl klinker ve 3.500.000 ton/yıl çimento üretim kapasitesine sahiptir. DENİZLİ ÇİMENTO'nun bir kuruluşu olan Modern Beton Sanayii ve Ticaret A.Ş., Denizli, Aydın, İzmir, Manisa, Antalya, Burdur, Muğla ve Afyon'da bulunan 19 tesisinde hazır beton üretmektedir.

I.1.2. BATI SÖKE ÇİMENTO

- (6) BATI SÖKE ÇİMENTO, Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş. tarafından kontrol edilmektedir. Yılda 1.000.000 ton klinker, 1.375.000 ton çimento üretim

kapasitesine sahiptir. BATIÇİM/BATISÖKE ekonomik bütünlüğünün İzmir ve Aydın illerinde çimento fabrikası, Burdur ilinde 375.000 ton/yıl çimento öğütme kapasiteli Çavdır Öğütme ve Paketleme Tesisi bulunmaktadır. Ayrıca BATIÇİM/BATISÖKE ekonomik bütünlüğü çimento ve hazır beton pazarlarındaki faaliyetlerinin yanı sıra, liman işletmeciliği ve elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarlarında da faaliyet göstermektedir.

I.2. İlgili Pazar

- (7) İhbar konusunun gri çimento pazarına yönelik olması nedeniyle önceki Kurul kararlarıyla uyumlu olarak ilgili ürün pazarı "Gri Çimento" olarak belirlenmiştir.
- (8) İhbar içeriği dikkate alınarak mevcut önaraştırma açısından ilgili coğrafi pazar, her iki teşebbüsün satışlarının yoğun olarak kesiştiği Aydın, Denizli, İzmir ve Muğla illeri olarak tespit edilmiştir.

I.3. Değerlendirme

- (9) İhbarda alternatif tedarikçiden çimento talep edildiğine ve/veya talebinin reddedildiğine dair somut bir belgenin bulunmaması nedeniyle olası bir ihlalın belirtilerinin piyasa koşullarında etkisinin olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yönelik olarak taraflardan istenen bilgi ve veriler değerlendirilmiştir. Bu kapsamda tarafların her bir ildeki en büyük on müşterisi, bunların ticari vasıfları, alım miktarları ve fiyatlarının seyri ile, özellikle önaraştırmaya konu teşebbüsler tarafından Aydın, Denizli, Muğla ve İzmir illerine 2011 yılı ile 2013 yılının Kasım ayı sonuna kadarki dönemde yapılan çimento satışları incelenmiştir.
- (10) Dosya mevcudu tablo ve grafiklerden anlaşıldığı üzere, teşebbüslerin Aydın iline yaptıkları satış miktarı dönemler itibariyle büyük dalgalanmalar göstermemektedir. Bununla beraber, nakliye dâhil çimento fiyatlarının Mayıs ayı itibariyle dönem ortalamaların üzerine çıktığı görülmektedir. Bu bakımdan teşebbüslerin 2011, 2012 ve 2013 yıllarının ikinci ve üçüncü çeyreğini içeren dönemlik verileri ve dönemler arası artış oranlarına bakılmıştır. Buna göre, BATI SÖKE ÇİMENTO tarafından Aydın iline, 2011 ve 2012 yıllarının ikinci çeyreğinde yapılan çimento satışının birbirine yakın seyrettiği, fakat 2013 yılının ikinci çeyreğinde satılan çimento miktarının %(.....) arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, teşebbüsün üçüncü çeyrek satışlarında ise yıllara göre önemli bir farklılaşma meydana gelmemiştir. DENİZLİ ÇİMENTO tarafından satılan çimento miktarında ise 2013 yılı itibariyle artış yaşanmıştır. DENİZLİ ÇİMENTO'nun 2011 ve 2012 yıllarında birbirine oldukça yakın seyreden ikinci ve üçüncü çeyrek çimento satışlarının, 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yaklaşık olarak %(.....), 2013 yılının üçüncü çeyreğinde ise bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yaklaşık olarak %(.....) arttığı anlaşılmıştır.
- (11) Satılan çimento miktarlarında (talepte) önemli bir değişim olmamasına rağmen, özellikle Mayıs ayından itibaren, her iki teşebbüsün de toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatlarının arttığı gözlemlenmektedir. Her iki teşebbüsün fiyatlarında 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre önemli bir artış görülmezken, 2013 yılının üçüncü çeyreğinde 2012 yılının aynı dönemine göre BATI SÖKE ÇİMENTO'nun toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatının %(.....) oranında; DENİZLİ ÇİMENTO'nun toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatının ise %(.....) oranında arttığı anlaşılmaktadır.
- (12) Ayrıca, DENİZLİ ÇİMENTO'nun Aydın ilinde bulunan tesislerine diğer satışlarından farklı bir fiyat uygulamadığı teşebbüsten edinilen bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Bunun yanında her iki teşebbüsün de Aydın ilindeki en büyük on müşterisinde önemli

ölçüde farklılaşma bulunmamaktadır. Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB) tarafından sunulan bilgilerden, 2012 yılında BATI SÖKE ve DENİZLİ ÇİMENTO'nun Aydın iline satılan toplam çimento miktarının yaklaşık %(.....)'sini karşıladıkları, kalan kısmının büyük çoğunluğunun ise AS ÇİMENTO ile GÖLTAŞ ÇİMENTO tarafından sağlandığı anlaşılmaktadır.

- (13) Aydın iline dair yer verilen tespit ve değerlendirmeler, Muğla ili için de benzerlik göstermektedir. Dosya mevcudunda yer alan önaraştırmaya taraf iki teşebbüsün Muğla iline yaptığı çimento satışlarının miktar ve fiyat seyrine ilişkin analizlerden, ilgili dönemde nakliye fiyatlarının değişmediği, bununla birlikte 2013 yılı Nisan ayı itibariyle teşebbüslerin fiyatlarının dönem ortalamalarının üzerine çıktığı, ancak dönemler itibariyle 2013 yılında önemli değişikliklerin olmadığı görülmüştür. Dosya mevcudu bilgilere göre, BATI SÖKE ÇİMENTO tarafından 2012 yılının ikinci çeyreğinde Muğla iline satılan çimento miktarı 2011 yılının aynı çeyreğine göre %(.....) artmış, 2013 yılının ikinci çeyreğinde ise geçen yılın aynı dönemine göre %(.....) azalma meydana gelmiş, fakat üçüncü çeyreklerde yıllara göre önemli bir farklılaşma olmamıştır. Miktarlarda gerçekleşen değişimin yanı sıra BATI SÖKE ÇİMENTO'nun toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatlarının ikinci çeyrek için 2012 yılında %(.....) ve 2013 yılında %(.....) oranında arttığı; üçüncü çeyrek için ise 2012 yılında değişme olmazken 2013 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre %(.....) oranında arttığı gözlemlenmektedir.
- (14) Bununla birlikte DENİZLİ ÇİMENTO tarafından 2012 yılının ikinci çeyreğinde Muğla iline satılan çimento miktarında 2011 yılının aynı çeyreğine göre %(.....) oranında, 2013 yılının ikinci çeyreğinde de önceki yılın aynı dönemine göre %(.....) oranında artış meydana geldiği; buna karşılık 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yaklaşık olarak %(.....) oranında azalma meydana geldiği ve 2013 yılında ise bu seviyenin sürdüğü anlaşılmaktadır. DENİZLİ ÇİMENTO'nun toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatları, ikinci çeyrek bakımından 2012 yılında 2011 yılına göre %(.....) oranında artarken, 2013 yılında 2012 yılına göre %(.....) oranında azalmış, üçüncü çeyrek bakımından ise sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında artmıştır.
- (15) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin yanı sıra DENİZLİ ÇİMENTO'dan edinilen bilgilerden teşebbüsün Muğla ilinde bulunan tesislerine diğer satışlarından farklı bir fiyat uygulamadığı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra her iki teşebbüsün de Muğla ilinde bulunan en büyük on müşterisinde önemli ölçüde farklılaşma bulunmamaktadır. Ayrıca TÇMB verilerine göre 2012 yılında BATI SÖKE ve DENİZLİ ÇİMENTO'nun Muğla iline satılan toplam çimento miktarının yaklaşık %(.....)'sini karşıladıkları, kalan kısmının büyük çoğunluğunun Ege bölgesinde bulunan ÇİMENTAŞ ÇİMENTO ile Akdeniz bölgesinde bulunan AS ÇİMENTO ile GÖLTAŞ ÇİMENTO tarafından karşılandığı anlaşılmaktadır.
- (16) Teşebbüslerin İzmir iline yaptığı çimento satışlarının genel seyri Aydın ve Muğla illerinden farklılaşmamaktadır. Dosyada yer alan teşebbüslerin İzmir iline yaptığı satışların miktarını ve seyrini içeren bilgilerden; ilgili dönemde nakliye fiyatlarının yatay olarak seyrettiği, BATI SÖKE ÇİMENTO tarafından 2012 yılında İzmir iline yapılan çimento satışlarının 2011 yılına göre önemli ölçüde arttığı ve 2013 yılında mevcut artış seyrinin devam ettiği, DENİZLİ ÇİMENTO tarafından satılan çimento miktarının 2011 ve 2012 yıllarında yatay seyrettiği, ancak 2013 yılında artış seyrine girdiği; bununla beraber 2013 yılının Mayıs ayı itibariyle fiyatların dönem ortalamalarının üzerine çıktığı anlaşılmaktadır.

- (17) Ayrıca, BATI SÖKE ÇİMENTO tarafından 2012 yılının ikinci çeyreğinde İzmir iline satılan çimento miktarında 2011 yılının aynı dönemine göre %(.....) oranında, 2013 yılının ikinci çeyreğinde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %(.....) oranında artış meydana gelmiş; üçüncü çeyreklerde ise artış oranları yıllara göre sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, DENİZLİ ÇİMENTO tarafından 2012 yılının ikinci çeyreğinde İzmir iline satılan çimento miktarının 2011 yılına göre önemli bir artış göstermediği, ancak 2013 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %(.....) oranında artış meydana geldiği; buna karşılık 2012 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yaklaşık olarak %(.....) oranında azalma meydana geldiği ancak 2013 yılında artarak tekrar 2011 yılı seviyesine yükseldiği görülmektedir.
- (18) Teşebbüslerin ilgili dönemdeki fiyat hareketleri incelendiğinde, toplam ağırlıklı ortalama çimento fiyatlarında yaşanan artışın İzmir ilinde diğer illere nazaran daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. BATI SÖKE ÇİMENTO tarafından yapılan satışların toplam ağırlıklı ortalama fiyatlarının ikinci çeyrek için 2012 yılında %(.....) ve 2013 yılında %(.....) oranında; üçüncü çeyrek için ise 2012 yılında %(.....) ve 2013 yılında %(.....) oranında arttığı gözlemlenmektedir. DENİZLİ ÇİMENTO tarafından yapılan satışların toplam ağırlıklı ortalama fiyatlarının ise ikinci çeyrek bakımından 2012 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre %(.....) artarken 2013 yılında %(.....) oranında azaldığı, üçüncü çeyrek bakımından ise sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında arttığı görülmektedir.
- (19) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin yanı sıra DENİZLİ ÇİMENTO'dan edinilen bilgilerden, teşebbüsün İzmir ilinde bulunan tesislerine diğer satışlarından farklı bir fiyat uygulamadığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında her iki teşebbüsün de İzmir ilinde bulunan en büyük on müşterisinde önemli ölçüde farklılaşma bulunmamaktadır. Ayrıca TÇMB verilerine göre 2012 yılında BATI SÖKE ve DENİZLİ ÇİMENTO'nun İzmir iline satılan toplam çimento miktarının yaklaşık %(.....)'sini karşıladıkları, kalan kısmının çoğunlukla Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde bulunan çok sayıda çimento üreticisi tarafından karşılandığı anlaşılmaktadır.
- (20) BATI SÖKE ÇİMENTO Denizli iline sadece beyaz çimento sattığı için dosya konusu bakımından önaraştırma kapsamında teşebbüsler arası karşılaştırma yapılamamıştır.
- (21) Yukarıda yer verilen bilgiler her bir ilde çimento tedarikçilerinin pazar paylarının aylar bazında dalgalandığını ortaya koymaktadır. Bunun en belirgin örneği olarak; Aydın iline yapılan satışlarda net olarak görülen 2011 yılında BATI SÖKE ÇİMENTO ve DENİZLİ ÇİMENTO satış miktarlarının eşit olmasına karşın ilerleyen aylarda BATI SÖKE ÇİMENTO'nun satışları rakibinin iki katına ulaştığı gibi bazı aylarda da az bir farkla rakibinden yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Yine Muğla ili esas alındığında; 2011 yılı Ocak ayından itibaren 21 farklı ayda BATI SÖKE ÇİMENTO 12 ayda DENİZLİ ÇİMENTO rakibinden fazla miktarda çimento satışı yapmıştır. Tarafların rakibinden fazla satış yaptıkları dönemler düzensizlik arz etmekte olup, müşteri bazında pazar paylaşımı yapıldığı izlenimi yaratmaktan uzaktır.
- (22) Fiyat seyirlerine ilişkin değerlendirmeye esas teşkil etmek üzere teşebbüslerin anılan üç ilde uyguladıkları fiyatın her bir dönem için son 24 aylık artış oranı ile "enerji üretici fiyat endeksi" ve "sanayi, genel üretici fiyat endeksi"nin karşılaştırması yapılmıştır. Coğrafi pazar tanımında bulunmasına karşın Denizli'de bir teşebbüsün gri çimento satışı olmaması nedeniyle bu ilimiz dahil edilmemiştir. Ayrıca, fiyat seyirlerine ilişkin karşılaştırma 2011 yılının Ocak ayı ile 2013 yılının Kasım ayında gerçekleşen fiyat seviyeleri arasında yapılmıştır. Dosya mevcudunda yer alan, tamamı 34 aylık

kümülatif değerlerden oluşan- rakamlar değerlendirildiğinde, dosya konusu illerde gerçekleşen fiyat değişimlerinin herhangi bir rekabetçi endişe yaratmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (23) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(22.01.2014 tarihli ve 14-04/65-27 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 22/01/2014 Tarih ve 14-04 Sayılı Toplantısında görüşülen Denizli Çimento ve Batı Söke Çimento arasındaki pazar paylaşımı nedeniyle Aydın ve Muğla illerinde faal bazı hazır beton tesislerinin çimento tedarik kaynaklarının kısıtlandığı iddiasına yönelik olarak hazırlanan rapor ve incelenen dosya kapsamına göre Kurul'ca alınan şikayetin reddi ve soruşturma açılmaması kararına aşağıdaki gerekçeler nedeniyle karşıyım,

1. Dosya konusuna esas şikayet başvurusunda şikayet sahibi bulunduğu hazır beton tesisine kurulduğundan bu yana aynı çimento fabrikasından çimento aldığını, değişiklik yapılmak istendiğinde farklı fiyatlar uygulanarak değişiklik taleplerinin engellendiğini, şu an Bodrum bölgesindeki bir firmanın kendilerinden daha uzun mesafede olmasına rağmen daha düşük fiyata çimento alabildiğini ifade etmiştir.

Konuya ilişkin olarak hazırlanan Raporda şikayetçinin iddialarını doğrular biçimde incelemeye konu Denizli Çimento ile Batı Söke Çimento'nun faaliyet gösterdiği Ege bölgesindeki Aydın, Muğla ve İzmir illerinde her iki teşebbüsün en büyük 10 müşterisinde önemli ölçüde farklılaşma olmadığı tespiti yapılmış, ancak bu

durumun bir anlaşma ya da uyumlu eylemden kaynaklandığına yönelik bir tespit yapılamadığı için soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2. Bilindiği üzere, uyumlu eylemle ilgili olarak doktrinde;

- *uyumlu eyleme vücut veren davranışların rekabeti sınırlandırmaya yönelik teşebbüslerin aralarında giriştikleri paralel uygulamalar olduğu paralel davranışların uyumlu eylemin varlığını güçlendiren delil başlangıcı olarak değerlendirilebileceği,*¹
- *rekabetin sınırlandırılan davranışların piyasa şartlarından kaynaklandığı veya tarafların serbest iradelerine dayandığı iddiasına, ekonomik gerekçeler dışında sağlam bir zemine oturabilmenin hayli güç olacağı;*¹
- *Uyumlu eylem taraf teşebbüslerin paralel davranışların sebeplerini makul gerekçelerle ispat edemedikleri takdirde bu davranışların neticelerine mahkum olacakları,*¹
- *Kanunun 59/1 hükmüne göre Kanunun 59/1 hükmüne göre taraflar arasında ki temas (tarafların toplantı tertip etmeleri, uyumlu hareketlere yön veren plan, belge, tutanak düzenlemeleri) doğrudan ispat edilemiyor fakat piyasada rekabetin bozulduğu izlenimi veren emarelere (eş zamanlı ve aynı miktarlarda fiyat artışı, belirli satıcıların boykot edilmesi gibi) dayanılarak uyumlu eylemin varlığı iddia ediliyor ve bu olguları destekleyen deliller ibraz edilebiliyorsa, ilgili teşebbüsler paralel davranışların uyumlu eylem olarak nitelendirilemeyeceğini ispat etmekle yükümlü oldukları,*¹
- *Uyumlu eylemin ispatında, iddia edilen olayla ilgili olarak en azından şu iki hususun olmasının zaruri olduğu, bunlardan ilkinin, taraf teşebbüslerin birbirine uyumlu hareket etmeleri ve uyumlu hareketin ekonomik koşullardan veya piyasa yapısından kaynaklanmamış olması gerektiği, diğerinin ise, taraflar arasında vaki olan benzer veya aynı olan davranışların bu kişiler arasındaki işbirliği veya yakın temastan kaynaklandığı inancının sabit olması gerektiği, bu çerçevede ilgililer (başta uyumlu eylemden zarar gören kişiler, Rekabet Kurumu ve diğerleri), Rekabetin bozulduğu izlenimi veren emareleri, paralel davranışları göstermekle yetinecekleri, bu kişilerin uyumlu davranışların teşebbüslerin aralarındaki işbirliğine dayandığını ayrıca söz konusu işbirliğinin Rekabet Kanununa aykırı olduğunu ispat etmek yükümlülüklerinin bulunmadığı,*¹
- *Anlaşma ve sözleşme gibi irade uyuşmasının şart olduğu hallerde bilinçli paralellik gibi hallerinde uyumlu eylem ve 4. Madde kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olacağı,*¹
- *Teşebbüsler arasındaki böyle bir temasın ispatlanmasının güçlüğü karşısında tarafların içinde bulunduğu hal ve şartlar içerisinde özellikle ekonomik koşulların gösterdiği özellikler uyumlu eylemin varlığı yönünde güçlü bir delil olarak da kabul edilmekte ve sadece somut olay*

çerçevesinde ekonomik koşulların analizine dayanarak ispat yükümlülüğünün yerine getirildiğinin (sınırlı da olsa) kabul edilmekte olduğu,¹

- *İster oligopolistik pazarlarda pazarın koşulu icabı olsun, isterse rekabetçi piyasalarda işletmeler arası bağlantılarla olsun rakip işletmelerin,¹*
- *İster oligopolistik pazarlarda pazarın koşulu icabı olsun, isterse rekabetçi piyasalarda işletmeler arası bağlantılarla olsun rakip işletmelerin davranışları bilinçli olarak paralel ve uygun hale geliyorsa orada uyumlu bir davranış var olduğu,²*

² Yrd. Doç. Dr. Kerem Cem SANLI, Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunda Öngörülen Yasaklayıcı Hükümler ve Bu Hükümlere aykırı Sözleşme ve Teşebbüs Birliği Kararlarının Geçersizliği, sayfa 78-83

- *Oligopol teorisi açısından bakıldığında oligopolislerden birisinin fiyat arttırması halinde diğerlerinin de fiyat arttırması gibi bir zorunluluğun bulunmadığı,*³

görüşlerine yer verilmektedir.

3. Kurulun Uyumlu eylemle ilgili olarak verdiği Maya kararlarının (27.06.2000 tarih 00-24/255-18 sayılı ve 23.09.2005 tarih ve 05-60/896-241 sayılı) yargı sürecinden de geçerek kesinleştiği hususunun bilinmesinde yarar bulunmaktadır.
4. Bu dosyada göz önünde tutulması gereken diğer bir hususunda, Danıştay'ın ön araştırma sürecinde elde edilen bilgi ve delillerin hiçbir kuşkuya yer

bırakmayacak şekilde soruşturma açılmamasını gerektiriyorsa soruşturma açılmayacağı, ancak bu **sonuca ulaşmaya engel olacak bir kuşku varsa soruşturma açılması gerektiği** yolunda aldığı **çok sayıda kararın** dikkate alınması gerekliliğidir.

5. Kanununun 40.maddesinde geçen "*Kurul resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma çoğu kere açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verir*" hükmü ile 41. maddesinde geçen "*ön araştırma raporunun Kurula teslimini takip eden 10 gün içinde, Kurul elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek karar vermek üzere toplanır ve soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verir*" hükmünün Danıştay kararları çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde **aslolanın rekabet ihlali şüphesi olduğu, bu varsa ön araştırmaya bile gerek olmadan doğrudan soruşturma açılabileceğidir.**

³ Prof. Dr. Yılmaz Aslan, Rekabet Hukuku Teori-Uygulama-Mevzuat, sayfa 155-176

6. Polonya’da yapılan 12. ICN Konferansının 23-26/5/2013 tarihlerinde İkinci günü Otorite Etkinliği Çalışma Grubunun inceleme süreçleri başlıklı ana oturumunda konuşan Alman Rekabet Otoritesi Başkanı Andreas MUNDT; otoritelerin kimi durumlarda pro-aktif olmaları gerektiğini belirtirken kendi ülkelerinden bir örnek vermiştir. MUNDT; **net olarak ihlal ortaya koyamadıkları bir dosyada, pazardaki verilerin de kartele işaret etmesi nedeniyle, son anda ek bir inceleme yaptıklarını bu incelemenin teşebbüslerde ellerinde bilgi var izlenimi yarattığını ve o gün yedi pişmanlık başvurusu aldıklarını** anlatarak deneyimlerini paylaşmıştır.⁴Mundt’un söylediklerini bize uygularsak; eğer açık ihlal şüphesi varsa soruşturma açılması gerektiği.³Mundt’un söyl, soruşturma sürecinde de çok sayıda pişmanlık başvurusu alınabileceğidir.

Sonuç olarak, Denizli ve Batı Söke Çimento fabrikalarının Ege bölgesindeki Aydın, Muğla ve İzmir illerindeki en büyük 10 müşterisinin değişmediğine yönelik tespitler Adıgeçen teşebbüslerin paralel eylemlerinden kaynaklanan sonucu ortaya koymakta ve iddiaları doğrulamakta olup, Danıştay Kararları ve doktrindeki görüşler doğrultusunda mevcut kuşku­ları açıklığa kavuşturmak için soruşturma açılması gerekirken bunun yapılmaması kararına karşıyım.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi

⁴ ICN tarafından 23 Nisan 2013 tarihinde düzenlenen “Uluslararası Rekabet Ağı Yıllık Konferansı Öncesi Forum (Pre-ICN Forum) ve Polonya Rekabet ve Tüketicinin Korunması Komisyonu tarafından 24-26 Nisan 2013 tarihleri arasında düzenlenen “Uluslararası Rekabet Ağı’nın (ICN) 12. Yıllık Konferansı”na ilişkin hazırlanan bilgi notu.